

Nr 40.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående upplåtelse av kronan tillhörande jordägarandelar i gruvor; given Stockholms slott den 15 januari 1932.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över handelsärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF.

D. Hansén.

Utdrag av protokollet över handelsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 15 januari 1932.

Närvarande:

Statsministern **EKMAN**, ministern för utrikes ärendena friherre **RAMEL**, statsråden **GÄRDE**, **HAMRIN**, **VON STOCKENSTRÖM**, **STADENER**, **GYLLENSWÄRD**, **HOLMBÄCK**, **JEPPSSON**, **HANSÉN**, **RUNDQVIST**.

Efter gemensam beredning med chefen för justitiedepartementet anför chefen för handelsdepartementet, statsrådet **Hansén**:

Under en följd av år har riksdagen medgivit, att Kungl. Maj:t ägde åt svenska medborgare, i den ordning Kungl. Maj:t bestämde, under en tid för varje gång av högst tjugu år mot årlig avgift och under villkor i övrigt, som det tillkomme Kungl. Maj:t att fastställa, upplåta begagnandet av kronan tillhörande jordägarandelar i gruvor, med rätt därjämte för den, som erhållit upplåtelse, att vid upplåtelsetidens utgång äga företräde till förnyad upplåtelse, därest sådan ifrågakomme. Nu om-

förmålda medgivande av riksdagen, som tidigare avsåg ett år i sänder, lämnades senast av 1929 års riksdag för tiden intill den 1 januari 1933.

Beträffande förvaltningen av kronans gruvegendom har — i avbidan på ny gruvlagstiftning och därmed sammanhängande definitiva anordningar för denna förvaltnings ordnande — vissa provisoriska åtgärder vidtagits för åvägabringande av största möjliga enhetlighet på ifrågasvarande förvaltningsområde. Närmare uppgifter härom hava lämnats i propositionen nr 208 till 1926 års riksdag, till vilken jag torde få hänvisa. Därav inhämtas, bland annat, att förvaltningen av kronans jordägarandelar i gruvor, som tidigare var splittrad å ett flertal myndigheter från och med den 1 juli 1923 med vissa av praktiska skäl betingade undantag, helt ankommer på kommerskollegium.

För gruvlagstiftningsfrågans nuvarande läge har chefen för justitiedepartementet den 18 december 1931 — i samband med anmälan av förslag till lag angående fortsatt tillämpning av lagen den 28 april 1926 (nr 88) om inskränkning i rätten till inmutning inom vissa län — lämnat närmare redogörelse, vilken återfinnes i Kungl. Maj:ts den 23 december 1931 beslutade proposition till riksdagen rörande sistnämnda fråga (nr 7). Av redogörelsen framgår, att ärendet rörande ny gruvlagstiftning, sedan detsamma slutremitterats, nu är beroende på Kungl. Maj:ts prövning. I anseende till bland annat dess vidlyftiga beskaffenhet och de skiftande uppfattningar i fråga om den blivande lagstiftningens innehåll, som kommit till uttryck i avgivna yttranden, har det syntts icke för närvarande vara möjligt att närmare angiva den tidpunkt, då frågan kan komma att föreläggas riksdagen. Av allt att döma komme revisionen av gruvlagstiftningen icke att på ännu åtskilliga år vinna sin slutliga lösning. Med hänsyn bland annat härtill har departementschefen ansett sig böra förorda en förlängning av den ifrågasvarande lagens giltighet utan någon tidsbegränsning.

Departements-
chefen.

På grund av det läge, vari frågan angående ny gruvlagstiftning för närvarande befinner sig, lära definitiva anordningar för förvaltningen av kronans jordägarandelar i gruvor ännu icke kunna träffas. Den år 1923 på detta förvaltningsområde genomförda provisoriska ordningen torde vid sådant förhållande böra tillsvidare bibehållas. För dylikt ändamål lär framställning böra göras hos riksdagen om ytterligare förlängning av det Kungl. Maj:t meddelade bemyndigandet att utarrendera ifrågasvarande jordägarandelar. Förlängningen synes mig lämpligen, i likhet med vad Kungl. Maj:t på föredragning av chefen för justitiedepartementet föreslagit beträffande fortsatt tillämpning av 1926 års lag om inskränkning i rätten till inmutning inom vissa län, icke vidare böra förbindas med någon tidsbegränsning.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte i proposition föreslå riksdagen

att medgiva, att Kungl. Maj:t må jämväl efter den 1 januari 1933 tillsvidare äga åt svenska medborgare, i den ordning Kungl. Maj:t bestämmer, mot årlig avgift och under de villkor i övrigt, Kungl. Maj:t fastställer, under en tid för varje gång av högst tjugu år upplåta begagnandet av kronan tillhörande jordägarandelar i gruvor, med rätt därjämte för den, som erhållit upplåtelse, att vid upplåtelsetidens utgång äga företräde till förnyad upplåtelse, därest sådan ifrågakommer.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan behagar Hans Maj:t Konungen lämna bifall och förordnar, att proposition i ämnet av den lydelse, bilaga vid detta protokoll utvisar, skall avlåtas till riksdagen.

Ur protokollet:

Nils Sehlberg.